

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)

της 1ης Δεκεμβρίου 2011 *

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-446/09 και C-495/09,

με αντικείμενο αιτήσεις εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει των άρθρων 234 ΕΚ και 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλαν το rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen (Βέλγιο) (C-446/09) και το Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) (Ηνωμένο Βασίλειο) (C-495/09), με αποφάσεις της 4ης και 26ης Νοεμβρίου 2009, αντίστοιχως, οι οποίες περιήλθαν στο Δικαστήριο στις 17 Νοεμβρίου και 2 Δεκεμβρίου 2009, στο πλαίσιο των δικών

Koninklijke Philips Electronics NV (C-446/09)

κατά

Lucheng Meijing Industrial Company Ltd,

Far East Sourcing Ltd,

Röhlig Hong Kong Ltd,

* Γλώσσες διαδικασίας: η ολλανδική και η αγγλική.

Röhlig Belgium NV,

και

Nokia Corporation (C-495/09)

κατά

Her Majesty's Commissioners of Revenue and Customs,

παρισταμένης της:

International Trademark Association,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους A. Tizzano, πρόεδρο τμήματος, A. Borg Barthet, M. Ilešič (εισηγητή), E. Levits και M. Berger, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: P. Cruz Villalón
γραμματέας: M. Ferreira, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

λαμβάνοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν των ακροάσεων της 18ης Νοεμβρίου 2010,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η Koninklijke Philips Electronics NV, εκπροσωπούμενη από τους C. De Meyer και C. Gommers, advocaten,

- η Far East Sourcing Ltd, εκπροσωπούμενη από τον A. Kegels, advocaat,

- η Nokia Corporation, εκπροσωπούμενη από τον J. Turner, QC, κατ' εντολή της A. Rajendra, solicitor,

- η International Trademark Association, εκπροσωπούμενη από τον N. Saunders, barrister, κατ' εντολή του M. Harris και της A. Carboni, solicitors,

- η Βελγική Κυβέρνηση (C-446/09), εκπροσωπούμενη από την M. Jacobs και τον J.-C. Halleux,

- η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπούμενη από τον L. Seeboruth, επικουρούμενο από τον T. de la Mare, barrister,

- η Τσεχική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον M. Smolek και την K. Havlíčková,

- η Γαλλική Κυβέρνηση (C-495/09), εκπροσωπούμενη από την B. Beaupère-Manokha,

- η Ιταλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την G. Palmieri, επικουρούμενη από τον G. Albenzio (C-446/09) και την W. Ferrante (C-495/09), avvocati dello Stato,

- η Πολωνική Κυβέρνηση (C-495/09), εκπροσωπούμενη από τον M. Szpunar καθώς και από τις M. Laszuk και E. Gromnicka,

- η Πορτογαλική Κυβέρνηση (C-495/09), εκπροσωπούμενη από τον L. Fernandes και την I. Vieira Lopes,

- η Φινλανδική Κυβέρνηση (C-495/09), εκπροσωπούμενη από τον J. Heliskoski,

- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους W. Roels και B.-R. Killmann (C-446/09), καθώς και από τον τελευταίο και τον R. Lyal (C-495/09),

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 3ης Φεβρουαρίου 2011,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Οι αιτήσεις για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως αφορούν την ερμηνεία του κανονισμού (ΕΚ) 3295/94 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1994, περί του καθορισμού μέτρων για την εισαγωγή στην Κοινότητα καθώς και την εξαγωγή και επανεξαγωγή από την Κοινότητα εμπορευμάτων που παραβιάζουν ορισμένα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας (ΕΕ L 341, σ. 8), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 241/1999 του Συμβουλίου, της 25ης Ιανουαρίου 1999 (ΕΕ L 27, σ. 1), καθώς και του κανονισμού (ΕΚ) 1383/2003 του Συμβουλίου, της 22ας Ιουλίου 2003, για την παρέμβαση των τελωνειακών αρχών έναντι εμπορευμάτων που είναι ύποπτα ότι παραβιάζουν ορισμένα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και για τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται έναντι των εμπορευμάτων που διαπιστώνεται ότι παραβιάζουν παρόμοια δικαιώματα (ΕΕ L 196, σ. 7).

- 2 Οι αιτήσεις αυτές υποβλήθηκαν στο πλαίσιο διαφορών μεταξύ, αφενός, της προσφεύγουσας Koninklijke Philips Electronics NV (στο εξής: Philips) και των καθών Lucheng Meijing Industrial Company Ltd, με έδρα το Wenzhou (Κίνα) (στο εξής: Lucheng), Far East Sourcing Ltd, με έδρα το Χονγκ Κονγκ (Κίνα) (στο εξής: Far East Sourcing), καθώς και Röhlig Hong Kong Ltd και Röhlig Belgium NV (στο εξής, από κοινού: Röhlig) σχετικά με την είσοδο στο τελωνειακό έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης εμπορευμάτων φερόμενων ότι προσβάλλουν δικαιώματα επί υποδειγμάτων και δικαιώματα του δημιουργού που ανήκουν στη Philips (C-446/09) και, αφετέρου, της προσφεύγουσας Nokia Corporation (στο εξής: Nokia) και της καθής Her Majesty's Commissioners of Revenue and Customs (τελωνειακή αρχή του Ηνωμένου Βασιλείου, στο εξής: Commissioners) σχετικά με την είσοδο στο τελωνειακό έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης εμπορευμάτων φερόμενων ότι προσβάλλουν σήμα δικαιούχου του οποίου είναι η Nokia (C-495/09).

Το νομικό πλαίσιο

Ο τελωνειακός κώδικας

- 3 Οι βασικοί κανόνες της τελωνειακής νομοθεσίας της Ένωσης που περιλαμβάνονται στον κανονισμό (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί θέσπισης κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ L 302, σ. 1), καταργήθηκαν και αντικαταστάθηκαν από τον κανονισμό (ΕΚ) 450/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2008, για τη θέσπιση του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (εκσυγχρονισμένος τελωνειακός κώδικας) (ΕΕ L 145, σ. 1).
- 4 Οι διατάξεις του κανονισμού 450/2008 που χορηγούν αρμοδιότητα για τη θέσπιση μέτρων εφαρμογής τέθηκαν σε ισχύ στις 24 Ιουνίου 2008, ενώ ορίστηκε ότι οι λοιπές διατάξεις του ίδιου κανονισμού τίθενται σε ισχύ στις 24 Ιουνίου 2009 το νωρίτερο και στις 24 Ιουνίου 2013 το αργότερο. Κατόπιν τούτου, λαμβανομένου υπόψη του χρόνου των πραγματικών περιστατικών των κύριων δικών, τα περιστατικά αυτά διέπονται από τους κανόνες που θέσπισε ο κανονισμός 2913/92, όπως τροποποιήθηκε, όσον αφορά την υπόθεση C-446/09, με τον κανονισμό (ΕΚ) 2700/2000 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2000 (ΕΕ L 311, σ. 17), και, όσον αφορά την υπόθεση C-495/09, με τον κανονισμό (ΕΚ) 648/2005 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Απριλίου 2005 (ΕΕ L 117, σ. 13) (στο εξής: τελωνειακός κώδικας).
- 5 Το άρθρο 4 του τελωνειακού κώδικα ορίζει:

«Κατά την έννοια του παρόντος κώδικα, νοούνται ως:

[...]

15) Τελωνειακός προορισμός εμπορεύματος:

- α) η υπαγωγή του εμπορεύματος σε τελωνειακό καθεστώς,
- β) η είσοδος του σε ελεύθερη ζώνη ή ελεύθερη αποθήκη,
- γ) η επανεξαγωγή του εκτός του τελωνειακού εδάφους της Κοινότητας,
- δ) η καταστροφή του,
- ε) η εγκατάλειψή του υπέρ του Δημοσίου Ταμείου.

16) Τελωνειακό καθεστώς:

- α) η θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία,
- β) η διαμετακόμιση,
- γ) η τελωνειακή αποταμίευση,

- δ) η τελειοποίηση προς επανεξαγωγή,
- ε) η μεταποίηση υπό τελωνειακό έλεγχο,
- στ) η προσωρινή εισδοχή,
- ζ) η τελειοποίηση προς επανεισαγωγή,
- η) η εξαγωγή.

[...]

- 2) Παράδοση εμπορευμάτων: η διάθεση των εμπορευμάτων από τις τελωνειακές αρχές για τους σκοπούς που ορίζει το τελωνειακό καθεστώς στο οποίο υπάγονται.

[...]»

- 6 Το άρθρο 37 του ίδιου κώδικα ορίζει τα εξής:

«1. Τα εμπορεύματα που εισέρχονται στο τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας υπόκεινται σε τελωνειακή επιτήρηση από τη στιγμή της εισόδου τους. [...]

2. Παραμένουν υπό την επιτήρηση αυτή όσο διάστημα χρειάζεται ενδεχομένως για τον καθορισμό του τελωνειακού τους χαρακτήρα και, εφόσον πρόκειται για μη κοινοτικά εμπορεύματα [...], μέχρις ότου είτε αλλάξουν τελωνειακό χαρακτήρα, είτε εισαχθούν σε ελεύθερη ζώνη ή ελεύθερη αποθήκη, είτε επανεξαχθούν ή καταστραφούν [...].».

7 Τα άρθρα 48 έως 50 του τελωνειακού κώδικα έχουν ως ακολούθως:

«Άρθρο 48

Τα μη κοινοτικά εμπορεύματα που προσκομίζονται στο τελωνείο πρέπει να λαμβάνουν έναν από τους τελωνειακούς προορισμούς που γίνονται δεκτοί για τέτοια εμπορεύματα.

Άρθρο 49

1. Όταν τα εμπορεύματα αποτέλεσαν αντικείμενο συνοπτικής διασάφησης πρέπει να υποβληθούν σε διατυπώσεις προκειμένου να λάβουν τελωνειακό προορισμό μέσα στις ακόλουθες προθεσμίες:

- α) σαράντα πέντε ημέρες από την ημερομηνία κατάθεσης της συνοπτικής διασάφησης για τα εμπορεύματα που μεταφέρονται δια θαλάσσης·
- β) είκοσι ημέρες από την ημερομηνία κατάθεσης της συνοπτικής διασάφησης για τα εμπορεύματα που φθάνουν με άλλον τρόπο εκτός από μεταφορά διά θαλάσσης.

[...]

Άρθρο 50

Μέχρις ότου λάβουν τελωνειακό προορισμό, τα εμπορεύματα που προσκομίζονται στο τελωνείο θεωρούνται, αμέσως μετά την προσκόμισή τους, ότι βρίσκονται στην τελωνειακή κατάσταση της προσωρινής εναπόθεσης. [...]»

- 8 Το άρθρο 56 του τελωνειακού κώδικα προβλέπει τα εξής:

«Όταν το απαιτούν οι περιστάσεις, οι τελωνειακές αρχές μπορούν να προβούν στην καταστροφή εμπορευμάτων που φθάνουν στο τελωνείο.»

- 9 Το άρθρο 58 του εν λόγω κώδικα προβλέπει τα κατωτέρω:

«1. Εκτός αντιθέτων διατάξεων, τα εμπορεύματα μπορούν ανά πάσα στιγμή, με τους όρους που καθορίζονται, να λάβουν οιονδήποτε προορισμό [...]

2. Η παράγραφος 1 δεν αποτελεί εμπόδιο για την εφαρμογή απαγορεύσεων ή περιορισμών που δικαιολογούνται από λόγους δημόσιας ηθικής, δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας, προστασίας της υγείας και της ζωής των προσώπων και των ζώων ή προφύλαξης των φυτών, προστασίας των εθνικών θησαυρών που έχουν καλλιτεχνική, ιστορική ή αρχαιολογική αξία, ή προστασίας της βιομηχανικής και εμπορικής ιδιοκτησίας.»

- 10 Το άρθρο 59, παράγραφος 1, του ίδιου κώδικα διευκρινίζει ότι «[κ]άθε εμπόρευμα που προορίζεται να υπαχθεί σε τελωνειακό καθεστώς πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο διασάφησης για το τελωνειακό αυτό καθεστώς».

11 Το άρθρο 75 του τελωνειακού κώδικα προβλέπει τα εξής:

«Λαμβάνονται τα απαιτούμενα μέτρα, περιλαμβανομένων της κατάσχεσης και της πώλησης, προκειμένου να ρυθμιστεί η κατάσταση των εμπορευμάτων:

α) για τα οποία δεν εκδόθηκε άδεια παραλαβής:

[...]

— είτε επειδή δεν προσκομίστηκαν τα έγγραφα από την προσκόμιση των οποίων εξαρτάται η υπαγωγή τους στο τελωνειακό καθεστώς για το οποίο διασαφίστηκαν,

[...]

— είτε επειδή υπόκεινται σε απαγορευτικά ή περιοριστικά μέτρα·

[...]»

12 Το άρθρο 84, παράγραφος 1, στοιχείο α', του ίδιου κώδικα ορίζει τα εξής:

«Στα άρθρα 85 έως 90:

α) όταν χρησιμοποιείται, ο όρος “καθεστώς αναστολής” θεωρείται ότι υπονοεί, στην περίπτωση μη κοινοτικών εμπορευμάτων, τα ακόλουθα καθεστώτα:

- την εξωτερική διαμετακόμιση,
- την τελωνειακή αποταμίευση,
- την τελειοποίηση προς επανεξαγωγή, [...]
- τη μεταποίηση υπό τελωνειακό έλεγχο,

και

- την προσωρινή εισαγωγή».

13 Το άρθρο 91, παράγραφος 1, του εν λόγω κώδικα ορίζει τα ακόλουθα:

«Το καθεστώς της εξωτερικής διαμετακόμισης επιτρέπει την κυκλοφορία μεταξύ δύο σημείων του τελωνειακού εδάφους της Κοινότητας:

α) μη κοινοτικών εμπορευμάτων, χωρίς τα εμπορεύματα αυτά να υπόκεινται σε εισαγωγικούς δασμούς ή άλλες επιβαρύνσεις ούτε σε μέτρα εμπορικής πολιτικής:

[...]»

14 Το άρθρο 92 του ιδίου κώδικα έχει ως εξής:

«1. Το καθεστώς εξωτερικής διαμετακόμισης λήγει και οι υποχρεώσεις του δικαιούχου του καθεστώτος εκπληρώνονται όταν τα εμπορεύματα που υπάγονται στο καθεστώς αυτό και τα απαιτούμενα έγγραφα προσκομισθούν στο τελωνείο προορισμού, σύμφωνα με τις διατάξεις του εν λόγω καθεστώτος.

2. Οι τελωνειακές αρχές εκκαθαρίζουν το καθεστώς εξωτερικής διαμετακόμισης όταν είναι σε θέση να ορίσουν, με βάση τη σύγκριση των στοιχείων που διατίθενται στο τελωνείο αναχώρησης και των στοιχείων που διατίθενται στο τελωνείο προορισμού, ότι το καθεστώς έχει λήξει σύμφωνα με τον ορθό τρόπο».

- 15 Το άρθρο 98, παράγραφος 1, του τελωνειακού κώδικα προβλέπει τα κατωτέρω:

«Το καθεστώς τελωνειακής αποταμίευσης επιτρέπει να αποθηκεύονται σε αποθήκη τελωνειακής αποταμίευσης:

- α) μη κοινοτικά εμπορεύματα, χωρίς να επιβάλλονται στα εμπορεύματα αυτά εισαγωγικοί δασμοί και μέτρα εμπορικής πολιτικής.

[...]»

Οι κανονισμοί 3295/94 και 1383/2003

- 16 Ο κανονισμός 3295/94 καταργήθηκε, από 1ης Ιουλίου 2004, με τον κανονισμό 1383/2003. Λαμβανομένου υπόψη του χρόνου των πραγματικών περιστατικών, η διαφορά της κύριας δίκης στην υπόθεση C-446/09 εξακολουθεί να διέπεται από τον κανονισμό 3295/94, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 241/1999. Αντιθέτως, η διαφορά της κύριας δίκης στην υπόθεση C-495/09 διέπεται από τον κανονισμό 1383/2003.
- 17 Η δεύτερη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 3295/94 έχει ως εξής:

«εκτιμώντας ότι το εμπόριο εμπορευμάτων παραποίησης/απομίμησης και πειρατικών και εξομοιουμένων επιφέρει σημαντική ζημία στους νομοταγείς κατασκευαστές και εμπόρους και στους κατόχους δικαιωμάτων δημιουργού και συγγενών δικαιωμάτων και εξαπατά τους καταναλωτές· ότι πρέπει να παρεμποδίζεται με κάθε μέσον η διάθεση στην αγορά τέτοιων εμπορευμάτων και να ληφθούν μέτρα αποτελεσματικής αντιμετώπισης της εν λόγω παρανομίας χωρίς ωστόσο να παρακωλύεται η ελευθερία του νόμιμου εμπορίου· ότι, εξάλλου, ο στόχος αυτός συμπίπτει με ανάλογες διεθνείς προσπάθειες. [...]»

18 Η δεύτερη και η τρίτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 1383/2003 έχουν ως εξής:

- «(2) Η εμπορία εμπορευμάτων [...] που παραβιάζουν δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας ζημιώνει σημαντικά τους [...] δικαιούχους των δικαιωμάτων και εξαπατά τους καταναλωτές εμπλέκοντάς τους ορισμένες φορές ακόμη και σε κινδύνους για την υγεία τους και την ασφάλειά τους. Θα πρέπει, κατά συνέπεια, να παρεμποδίζεται, με κάθε μέσο, η διάθεση στην αγορά τέτοιων εμπορευμάτων και να ληφθούν μέτρα [...] χωρίς ωστόσο να παρακωλύεται η ελευθερία του νόμιμου εμπορίου. [...]
- (3) Όταν τα εμπορεύματα παραποίησης/απομίμησης, τα πειρατικά εμπορεύματα και γενικότερα τα εμπορεύματα που παραβιάζουν δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας, είναι καταγωγής ή προέλευσης τρίτων χωρών, θα πρέπει να απαγορεύεται η είσοδός τους στο τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας, περιλαμβανομένης και της μεταφόρτωσης, της θέσης τους σε ελεύθερη κυκλοφορία στην Κοινότητα, της υπαγωγής τους σε καθεστώς αναστολής, σε ελεύθερη ζώνη, ή σε ελεύθερη αποθήκη, και να θεσπιστεί η κατάλληλη διαδικασία που θα επιτρέπει την παρέμβαση των τελωνειακών αρχών ώστε να διασφαλίζεται στο μέγιστο δυνατό βαθμό η αποτελεσματική τήρηση της απαγόρευσης αυτής.»

19 Το άρθρο 1 του κανονισμού 1383/2003 ορίζει τα εξής:

«1. Ο παρών κανονισμός καθορίζει τους όρους παρέμβασης των τελωνειακών αρχών όσον αφορά εμπορεύματα που θεωρούνται ύποπτα ότι παραβιάζουν δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) όταν υποβάλλεται διασάφηση για διάθεσή τους σε ελεύθερη κυκλοφορία, για εξαγωγή ή επανεξαγωγή τους [...],

β) όταν ανακαλύπτονται κατά τον έλεγχο που διενεργείται επί εμπορευμάτων που εισάγονται ή εξέρχονται από το τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας σύμφωνα με τα άρθρα 37 και 183 του [τελωνειακού κώδικα], τίθενται σε καθεστώς αναστολής κατά την έννοια του άρθρου 84, παράγραφος 1, στοιχείο α' [του κώδικα αυτού], κατά τη διαδικασία επανεξαγωγής τους κατόπιν κοινοποιήσεως [...], ή τοποθετούνται σε ελεύθερη ζώνη ή ελεύθερη αποθήκη [...]

2. Ο κανονισμός αυτός καθορίζει επίσης τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνουν οι αρμόδιες αρχές όταν τα εμπορεύματα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 αποδεικνύεται ότι παραβιάζουν δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας.»

20 Το γράμμα του άρθρου 1, παράγραφος 1, του κανονισμού 3295/94, όπως ίσχυε κατόπιν των τροποποιήσεων που του επέφερε ο κανονισμός 241/2999 (στο εξής: κανονισμός 3295/94), και το οποίο εφαρμόζεται στη διαφορά της κύριας δίκης στην υπόθεση C-446/09, ήταν ανάλογο με εκείνο του άρθρου 1, παράγραφος 1, του κανονισμού 1383/2003.

21 Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, του κανονισμού 1383/2003, ως «εμπορεύματα που παραβιάζουν δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας» νοούνται τα κατωτέρω:

«α) τα “εμπορεύματα παραποίησης/απομίμησης”, ήτοι:

- i) τα εμπορεύματα [...] τα οποία φέρουν χωρίς άδεια βιομηχανικό ή εμπορικό σήμα [...] ίδιο με [...] σήμα που έχει εγκύρως καταχωρηθεί για τους ίδιους τύπους εμπορευμάτων, ή που δεν δύναται να διακριθεί ως προς τα βασικά του χαρακτηριστικά από το εν λόγω [...] σήμα και το οποίο, ως εκ τούτου, παραβιάζει δικαιώματα του δικαιούχου του εν λόγω σήματος, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) 40/94 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1993, για το κοινοτικό σήμα [(ΕΕ 1994, L 11, σ. 1)] ή σύμφωνα με τη νομοθεσία του

κράτους μέλους [στις τελωνειακές αρχές του οποίου] υποβάλλεται η αίτηση παρέμβασης·

[...]

- β) τα “πειρατικά εμπορεύματα”, ήτοι τα εμπορεύματα τα οποία είναι ή περιέχουν αντίγραφα κατασκευασμένα χωρίς τη συγκατάθεση είτε του δικαιούχου δικαιώματος δημιουργού ή συγγενικού δικαιώματος ή δικαιώματος επί σχεδίου ή υποδείγματος [...] εφόσον η κατασκευή των εν λόγω αντιγράφων θα προσέβαλε το δικαίωμα σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) 6/2002 του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2001, για τα κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα [(ΕΕ 2002, L 3, σ. 1)], ή σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους μέλους [στις τελωνειακές αρχές του οποίου] υποβάλλεται η αίτηση παρέμβασης·
- γ) τα εμπορεύματα τα οποία, στο κράτος μέλος στο οποίο υποβάλλεται η αίτηση παρέμβασης των τελωνειακών αρχών, παραβιάζουν
- i) δίπλωμα ευρεσιτεχνίας σύμφωνα με τη νομοθεσία του εν λόγω κράτους μέλους·
  - ii) συμπληρωματικό πιστοποιητικό προστασίας [...].
  - iii) εθνικό τίτλο προστασίας των φυτικών ποικιλιών [...].

iv) ονομασίες προελεύσεως, γεωγραφικές ενδείξεις [...].

v) γεωγραφικές ονομασίες [...].»

22 Το γράμμα του άρθρου 1, παράγραφος 2, του κανονισμού 3295/94 ήταν ανάλογο με εκείνο του άρθρου 2, παράγραφος 1, του κανονισμού 1383/2003.

23 Το άρθρο 5, παράγραφος 1, του κανονισμού 1383/2003 ορίζει τα εξής:

«Σε κάθε κράτος μέλος, ο δικαιούχος δύναται να υποβάλει στην αρμόδια τελωνειακή υπηρεσία γραπτή αίτηση παρέμβασης των τελωνειακών αρχών, εφόσον τα εμπορεύματα εμπίπτουν σε μια από τις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 1, παράγραφος 1 (αίτηση παρέμβασης).»

24 Κατά το άρθρο 4, παράγραφος 1, του ιδίου κανονισμού:

«Εάν κατά τη διάρκεια παρέμβασης σε μια από τις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 1, παράγραφος 1, και πριν κατατεθεί ή εγκριθεί αίτηση του δικαιούχου, οι τελωνειακές αρχές έχουν βάσιμες υπόνοιες ότι τα συγκεκριμένα εμπορεύματα παραβιάζουν δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας, δύναται να αναστείλουν τη χορήγηση άδειας παραλαβής των εμπορευμάτων ή να προβούν στη δέσμευσή τους [...] προκειμένου να δοθεί στον δικαιούχο η δυνατότητα να υποβάλει αίτηση παρέμβασης σύμφωνα με το άρθρο 5.»

25 Το περιεχόμενο των άρθρων 3, παράγραφος 1, και 4 του κανονισμού 3295/94 ήταν ανάλογο εκείνου, αντιστοίχως, των άρθρων 5, παράγραφος 1, και 4, παράγραφος 1, του κανονισμού 1383/2003.

- 26 Τα άρθρα 9 και 10 του κανονισμού 1383/2003, τα οποία εμπίπτουν στο κεφάλαιο III του κανονισμού αυτού, που έχει τίτλο «Προϋποθέσεις παρέμβασης των τελωνειακών αρχών και της αρχής που είναι αρμόδια να αποφασίσει ως προς την ουσία», ορίζουν τα ακόλουθα:

«Άρθρο 9

1. Όταν ένα τελωνείο στο οποίο [...] έχει διαβιβαστεί η απόφαση έγκρισης της αίτησης του δικαιούχου διαπιστώσει, αφού ενδεχομένως συνεννοηθεί με τον αιτούντα, ότι εμπορεύματα που εμπίπτουν σε μια από τις περιπτώσεις του άρθρου 1, παράγραφος 1, είναι εμπορεύματα ύποπτα ότι παραβιάζουν δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας που καλύπτεται από την εν λόγω απόφαση, αναστέλλει τη χορήγηση άδειας παραλαβής των εμπορευμάτων ή προβαίνει στη δέσμευσή τους.

[...]

3. Για να αποδειχθεί εάν πράγματι υπήρξε παραβίαση δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας [...] το τελωνείο ή η υπηρεσία που διεκπεραίωσε την αίτηση ενημερώνει τον δικαιούχο, εφόσον αυτός το ζητήσει, σχετικά με τα ονόματα και τις διευθύνσεις, εφόσον είναι γνωστά, του παραλήπτη και του αποστολέα, του διασαφηστή ή του κατόχου των εμπορευμάτων [...].

[...]

Άρθρο 10

Οι διατάξεις που ισχύουν στο κράτος μέλος [στην επικράτεια του οποίου] τα εμπορεύματα εμπíπτουν σε μια από τις περιπτώσεις του άρθρου 1, παράγραφος 1, εφαρμόζονται για να προσδιοριστεί κατά πόσο υπήρξε παραβίαση δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας σύμφωνα με τις εθνικές διατάξεις.

[...]»

27 Παρομοίως, το άρθρο 6 του κανονισμού 3295/94 όριζε τα εξής:

«1. Όταν ένα τελωνείο, στο οποίο έχει διαβιβασθεί [...] η απόφαση που δέχεται την αίτηση του κατόχου δικαιώματος, διαπιστώσει, αφού ενδεχομένως συνεννοηθεί με τον αιτούντα, ότι εμπορεύματα τελούνται σε μια από τις καταστάσεις που αναφέρει το άρθρο 1, παράγραφος 1, στοιχείο α' ανταποκρίνονται στην περιγραφή των εμπορευμάτων που αναφέρονται στο άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο α', που περιέχεται στην εν λόγω απόφαση, αναστέλλει τη χορήγηση αδειας παραλαβής ή προβαίνει σε δέσμευση των εμπορευμάτων αυτών.

[...] [τ]ο τελωνείο ή η υπηρεσία που εξέτασε την αίτηση, γνωστοποιεί στον κάτοχο του δικαιώματος, κατ' αίτησή του, το όνομα και τη διεύθυνση του διασαφηστή και, εφόσον είναι γνωστά, του παραλήπτη, ώστε να μπορέσει να προσφύγει στις αρχές τις αρμόδιες για να αποφασίσουν επί της ουσίας. [...]

[...]

2. Η νομοθεσία του κράτους μέλους όπου τα εμπορεύματα τελούν σε μια των καταστάσεων του άρθρου 1, παράγραφος 1, στοιχείο α', εφαρμόζεται:

- α) για την παραπομπή της υπόθεσης στην υπηρεσία την αρμόδια να αποφασίσει επί της ουσίας και για την άμεση ενημέρωση της υπηρεσίας ή του τελωνείου που αναφέρει η παράγραφος 1 σχετικά με την παραπομπή αυτή [...]

- β) για τη λήψη απόφασης από την αρχή αυτή. Ελλείψει σχετικής κοινοτικής νομοθεσίας, τα κριτήρια λήψης αυτής της απόφασης είναι τα ίδια με εκείνα βάσει των οποίων διαπιστώνεται αν εμπορεύματα κατασκευασμένα στο συγκεκριμένο κράτος μέλος παραβιάζουν τα δικαιώματα του δικαιούχου. [...]

28 Το άρθρο 16 του κανονισμού 1383/2003 έχει ως ακολούθως: Απαγορεύεται:

«η χορήγηση άδειας εισόδου στο τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας,

— η ελεύθερη κυκλοφορία,

— η έξοδος από το τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας,

— η εξαγωγή,

- η επανεξαγωγή,

- η υπαγωγή σε καθεστώς αναστολής, ή

- η υπαγωγή σε ελεύθερη ζώνη ή σε ελεύθερη αποθήκη

- εμπορευμάτων τα οποία, μετά το πέρας της διαδικασίας του άρθρου 9, διαπιστώνεται ότι παραβιάζουν δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας».

²⁹ Παρομοίως, το άρθρο 2 του κανονισμού 3295/94 όριζε τα εξής:

«Απαγορεύεται η εισαγωγή στην Κοινότητα, η ελεύθερη κυκλοφορία, η εξαγωγή, η επανεξαγωγή ή η υπαγωγή σε καθεστώς αναστολής καθώς και η τοποθέτηση σε ελεύθερη ζώνη ή σε ελεύθερη αποθήκη εμπορευμάτων που αναγνωρίζονται, με τη διαδικασία του άρθρου 6, ως εμπορεύματα που αναφέρονται στο άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο α΄.»

³⁰ Το άρθρο 18 του κανονισμού 1383/2003 προβλέπει ότι «[κ]άθε κράτος μέλος θεσπίζει τις κυρώσεις που θα επιβάλλονται σε περίπτωση παράβασης του παρόντος κανονισμού. Οι κυρώσεις αυτές πρέπει να έχουν αποτελεσματικό, αναλογικό και αποτρεπτικό χαρακτήρα». Αντίστοιχο ήταν και το γράμμα του άρθρου 11 του κανονισμού 3295/94.

Η διεθνής κανονιστική ρύθμιση

- 31 Η συμφωνία για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας στον τομέα του εμπορίου (στο εξής: συμφωνία TRIPs), η οποία αποτελεί το παράρτημα 1 Γ της Συμφωνίας για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ) που υπεγράφη στις 15 Απριλίου 1994 στο Μαρακές και εγκρίθηκε με την απόφαση 94/800/ΕΚ του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1994, σχετικά με την εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σύναψη των συμφωνιών που απέρρευσαν από τις πολυμερείς διαπραγματεύσεις του Γύρου της Ουρουγουάης (1986-1994) (ΕΕ L 336, σ. 1), προβλέπει, στο άρθρο της 69, τα εξής:

«Τα κράτη μέλη συμφωνούν να συνεργάζονται μεταξύ τους με σκοπό την εξάλειψη των διεθνών εμπορευματικών συναλλαγών που πραγματοποιούνται κατά παράβαση δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Προς την κατεύθυνση αυτή, τα μέλη ορίζουν κάποια αρμόδια αρχή στο πλαίσιο του διοικητικού τους μηχανισμού, με την οποία είναι δυνατό να έρχονται σε επαφή τα υπόλοιπα μέλη, και ενημερώνουν τα υπόλοιπα μέρη σχετικά. Επίσης, είναι πρόθυμα προς ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με το εμπόριο παράνομων αγαθών. Ειδικότερα, τα μέλη προωθούν την ανταλλαγή πληροφοριών και τη συνεργασία μεταξύ των τελωνειακών υπηρεσιών όσον αφορά τις συναλλαγές με αντικείμενο προϊόντα που φέρουν κάποιο εμπορικό σήμα το οποίο αποτελεί αντικείμενο παραποίησης ή απομίμησης και προϊόντα που συνδέονται με την παράνομη εκμετάλλευση κάποιου δικαιώματος δημιουργού.»

Οι διαφορές της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα*Η υπόθεση C-446/09*

- 32 Στις 7 Νοεμβρίου 2002, στο λιμάνι της Αμβέρσας, οι βελγικές τελωνειακές αρχές διενήργησαν έλεγχο σε ένα φορτίο ηλεκτρικών ξυριστικών μηχανών κινεζικής προελεύσεως οι οποίες παρουσίαζαν ομοιότητα με υποδείγματα ξυριστικών μηχανών που κατασκευάζει η εταιρία Philips. Δεδομένου ότι τα υποδείγματα αυτά προστατεύονταν βάσει καταχωρίσεων που παρείχαν αποκλειστικό δικαίωμα στη Philips εντός

διαφόρων κρατών μελών, περιλαμβανομένου του Βασιλείου του Βελγίου, οι βελγικές τελωνειακές αρχές υποπτεύθηκαν ότι τα ελεγχόμενα προϊόντα συνιστούν πειρατικά εμπορεύματα. Ως εκ τούτου, ανέστειλαν τη χορήγηση άδειας παραλαβής τους κατά την έννοια του άρθρου 4 του κανονισμού 3295/94.

- 33 Στις 12 Νοεμβρίου 2002, η Philips υπέβαλε αίτηση παρέμβασης των τελωνειακών αρχών δυνάμει του άρθρου 3 του ιδίου κανονισμού.
- 34 Κατόπιν της υποβολής της εν λόγω αιτήσεως, η οποία έγινε δεκτή στις 13 Νοεμβρίου 2002, οι βελγικές τελωνειακές αρχές ανακοίνωσαν ορισμένες πληροφορίες στη Philips, αποστέλλοντάς της φωτογραφία των επίμαχων ξυριστικών μηχανών και γνωστοποιώντας της την ταυτότητα των εταιριών που εμπλέκονταν στην παρασκευή και διάθεσή τους στο εμπόριο: οι εταιρίες αυτές ήταν η Lucheng, εταιρία που κατασκεύασε τα προϊόντα, η Far East Sourcing, εταιρία που τα μετέφερε, καθώς και η Röhlig, εταιρία αποστολής.
- 35 Στις 9 Δεκεμβρίου 2002, οι εν λόγω τελωνειακές αρχές προέβησαν σε δέσμευση των εμπορευμάτων κατά την έννοια του άρθρου 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 3295/94.
- 36 Στις 11 Δεκεμβρίου 2002, η Philips κίνησε διαδικασία κατά των Lucheng, Far East Sourcing και Röhlig ενώπιον του rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen (πρωτοδικείο Αμβέρσας) ζητώντας, μεταξύ άλλων, να διαπιστωθεί ότι οι εταιρίες αυτές προσέβαλαν το αποκλειστικό δικαίωμα που χορηγούν τα υποδείγματα ξυριστικών μηχανών Philips καθώς και ορισμένα άλλα δικαιώματα του δημιουργού των οποίων δικαιούχος είναι η ίδια εταιρία. Μεταξύ άλλων αιτημάτων, η Philips ζητεί, αφενός, να υποχρεωθούν οι εν λόγω εταιρίες να της καταβάλουν αποζημίωση και, αφετέρου, να καταστραφούν τα δεσμευθέντα εμπορεύματα.

- 37 Ενώπιον του rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen αποδείχθηκε ότι τα επίμαχα προϊόντα είχαν αρχικώς αποτελέσει αντικείμενο συνοπτικής διασάφησης με αποτέλεσμα να τεθούν υπό τελωνειακό καθεστώς προσωρινής εναπόθεσης και εν συνεχεία, στις 29 Ιανουαρίου 2003, τελωνειακής διασάφησης εκ μέρους της Röhlig με την οποία η τελευταία ζήτησε, ελλείψει βεβαιότητας ως προς τον προορισμό των εμπορευμάτων, τη θέση των εμπορευμάτων αυτών υπό καθεστώς τελωνειακής αποταμίευσης.
- 38 Η Philips υποστηρίζει ενώπιον του δικαστηρίου αυτού ότι για να αποδειχθεί η προσβολή των προβαλλόμενων δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας πρέπει να χρησιμοποιηθεί ως βάση ένα πλάσμα δικαίου κατά το οποίο εμπορεύματα όπως τα επίμαχα εν προκειμένω, τα οποία βρίσκονται σε αποθήκη τελωνειακής αποταμίευσης στο έδαφος του Βασιλείου του Βελγίου κατόπιν δεσμεύσεώς τους από τις βελγικές τελωνειακές αρχές, λογίζονται ότι έχουν κατασκευασθεί στο εν λόγω κράτος μέλος. Προς στήριξη της επιχειρηματολογίας αυτής, η Philips επικαλέστηκε το άρθρο 6, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού 3295/94.
- 39 Αντιθέτως, η Far East Sourcing, μοναδική καθής που παρέστη ενώπιον του rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen, υποστηρίζει ενώπιον του δικαστηρίου αυτού ότι τα εμπορεύματα δεν μπορούν να θεωρηθούν, και, εν συνεχεία, να χαρακτηριστούν ως εμπορεύματα που προσβάλλουν δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας δεδομένου ότι από κανένα στοιχείο δεν αποδεικνύεται ότι αυτά θα διατεθούν προς πώληση εντός της Ένωσης.
- 40 Υπό τις συνθήκες αυτές το rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το εξής προδικαστικό ερώτημα:

«Αποτελεί το άρθρο 6, παράγραφος 2, στοιχείο β', του [κανονισμού 3295/94] κανόνα ομογενοποιημένου κοινοτικού δικαίου η εφαρμογή του οποίου είναι υποχρεωτική για το δικαστήριο του κράτους μέλους στο οποίο [...] απευθύνεται ο κάτοχος του δικαιώματος, και συνεπάγεται ο κανόνας αυτός ότι το δικαστήριο δεν μπορεί να λάβει υπόψη κατά την εκτίμησή του το καθεστώς προσωρινής αποθηκεύσεως ή το καθεστώς διαμετακομίσεως, αλλά οφείλει να εφαρμόσει το πλάσμα δικαίου κατά το οποίο

τα εμπορεύματα λογίζεται ότι κατασκευάστηκαν στο ίδιο κράτος μέλος και ότι, κατά συνέπεια, το δίκαιο που θα πρέπει να εφαρμόσει το δικαστήριο αυτό για να κρίνει αν τέτοια εμπορεύματα [προσβάλλουν] το συγκεκριμένο δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας είναι το δίκαιο του ίδιου κράτους μέλους;»

Η υπόθεση C-495/09

- 41 Κατά τη διάρκεια του Ιουλίου του 2008, στο αεροδρόμιο Heathrow του Λονδίνου (Ηνωμένο Βασίλειο), οι Commissioners διενήργησαν έλεγχο σε ένα φορτίο κινητών τηλεφώνων και συναφούς εξοπλισμού προελεύσεως Χονγκ Κονγκ (Κίνα) το οποίο προοριζόταν για την Κολομβία. Τα εμπορεύματα αυτά έφεραν σημείο πανομοιότυπο με κοινοτικό σήμα δικαιούχος του οποίου είναι η εταιρία Nokia.
- 42 Έχοντας την υπόνοια ότι επρόκειτο για προϊόντα απομίμησης, οι Commissioners, στις 30 Ιουλίου 2008, απέστειλαν ορισμένα δείγματα στη Nokia. Κατόπιν ελέγχου των δειγμάτων αυτών, η Nokia ενημέρωσε τους Commissioners ότι όντως τα εμπορεύματα ήταν προϊόντα απομίμησης και ζήτησε από την εν λόγω αρχή να διευκρινίσει αν ήταν διατεθειμένη να κατάσχει το επίμαχο φορτίο κατ' εφαρμογή του κανονισμού 1383/2003.
- 43 Στις 6 Αυγούστου 2008, οι Commissioners απάντησαν στη Nokia ότι, λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι το φορτίο προοριζόταν για την Κολομβία και ελλείπει στοιχείων που να αποδεικνύουν ότι τα εμπορεύματα θα εκτρέπονταν προς την αγορά της Ένωσης, δεν μπορούσε να συναχθεί ότι επρόκειτο για «εμπορεύματα παραποίησης/ απομίμησης» κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 1, στοιχείο α', περίπτωση i, του κανονισμού 1383/2003. Κατά συνέπεια, οι Commissioners αποφάνθηκαν ότι δεν συνέτρεχε λόγος δεσμεύσεως του φορτίου.

- 44 Στις 20 Αυγούστου 2008, η Nokia υπέβαλε αίτηση δυνάμει του άρθρου 9, παράγραφος 3, του κανονισμού 1383/2003, ζητώντας να της ανακοινωθούν τα ονόματα και οι διευθύνσεις του φορτωτή και του παραλήπτη καθώς και το σύνολο των σχετικών με τα επίμαχα εμπορεύματα εγγράφων. Οι Commissioners ανακοίνωσαν μεν τις πληροφορίες που είχαν στην κατοχή τους, εντούτοις, μετά την εξέτασή τους, η Nokia δεν κατόρθωσε να προσδιορίσει ούτε τον φορτωτή ούτε τον παραλήπτη των εν λόγω εμπορευμάτων, συμπεραίνοντας ότι αμφότεροι φρόντισαν να αποκρύψουν την πραγματική τους ταυτότητα.
- 45 Στις 24 Σεπτεμβρίου 2008, η Nokia απέστειλε έγγραφο οχλήσεως στους Commissioners γνωστοποιώντας τους την πρόθεσή της να ασκήσει προσφυγή κατά της αποφάσεώς τους να μη δεσμεύσουν το επίμαχο φορτίο. Στις 10 Οκτωβρίου 2008, οι Commissioners απάντησαν ότι, σύμφωνα με την πρακτική που καθιερώθηκε κατόπιν της εκδόσεως της αποφάσεως του Δικαστηρίου της 9ης Νοεμβρίου 2006, C-281/05, Montex Holdings (Συλλογή 2006, σ. I-10881), τα εμπορεύματα για τα οποία υπάρχουν υπόνοιες ότι προσβάλλουν δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας δεν πρέπει να δεσμεύονται σε περιπτώσεις όπως στην υπό κρίση αν δεν υπάρχει απόδειξη ότι τα εμπορεύματα αυτά ενδέχεται να εκτραπούν προς την αγορά της Ένωσης.
- 46 Στις 31 Οκτωβρίου 2008, η Nokia άσκησε προσφυγή κατά των Commissioners ενώπιον του High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division, η οποία απορρίφθηκε με απόφαση που εξέδωσε το δικαστήριο αυτό στις 29 Ιουλίου 2009. Η Nokia άσκησε έφεση κατά της αποφάσεως αυτής ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου.
- 47 Το αιτούν δικαστήριο διαπιστώνει, αφενός, ότι τα επίμαχα τηλέφωνα συνιστούν εμπορεύματα απομίμησης προϊόντων φερόντων σήμα του οποίου δικαιούχος είναι η Nokia και, αφετέρου, ότι από κανένα ενδεικτικό στοιχείο δεν μπορεί να υποτεθεί ότι τα εν λόγω εμπορεύματα θα διατεθούν στο εμπόριο εντός της Ένωσης. Λαμβάνοντας υπόψη την προσφυγή που, υπό παρόμοιες περιστάσεις, άσκησε η Philips ενώπιον του rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen καθώς και τις αποκλίνουσες ερμηνείες της νομολογίας των κρατών μελών, το Court of Appeal (England & Wales)

(Civil Division) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Είναι δυνατόν μη κοινοτικά προϊόντα που φέρουν κοινοτικό σήμα και τελούν υπό τελωνειακή εποπτεία σε κράτος μέλος και υπό διαμετακόμιση από κράτος μη μέλος σε άλλο κράτος μη μέλος να συνιστούν “εμπορεύματα παραποίησης” κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 1383/2003 αν δεν υπάρχει απόδειξη ότι τα εμπορεύματα θα διοχετευτούν στην αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης είτε με τελωνειακή διαδικασία είτε με παράνομη εκτροπή;»

- 48 Με διάταξη του προέδρου του πρώτου τμήματος της 11ης Ιανουαρίου 2011, αποφασίστηκε η συνεκδίκαση των υποθέσεων C-446/09 και C-495/09 προς τον σκοπό αναπτύξεως κοινών προτάσεων και εκδόσεως κοινής αποφάσεως.

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

- 49 Με τα ερωτήματά τους, τα οποία πρέπει να εξεταστούν από κοινού, τα αιτούντα δικαστήρια ζητούν, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν εμπορεύματα προελεύσεως τρίτου κράτους τα οποία συνιστούν είτε απομίμηση προϊόντος προστατευόμενου εντός της Ένωσης από δικαίωμα επί σήματος είτε αντίγραφο προϊόντος προστατευόμενου εντός της Ένωσης από δικαίωμα του δημιουργού, συγγενές δικαίωμα, υπόδειγμα ή σχέδιο μπορούν να χαρακτηριστούν ως «εμπορεύματα παραποίησης/απομίμησης» ή «πειρατικά εμπορεύματα» κατά την έννοια του κανονισμού 1383/2003, και, πριν από την έναρξη της ισχύος του τελευταίου, κατά την έννοια του κανονισμού 3295/94, αποκλειστικά λόγω του ότι διοχετεύονται στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης, χωρίς να τίθενται σε ελεύθερη κυκλοφορία.

- 50 Κατά τον ορισμό των όρων «εμπορεύματα παραποίησης/απομίμησης» και «πειρατικά εμπορεύματα» που περιλαμβάνονται στα άρθρα 1, παράγραφος 2, του κανονισμού 3295/94 και 2, παράγραφος 1, του κανονισμού 1383/2003, οι έννοιες αυτές αφορούν προσβολές κατά σήματος, κατά δικαιώματος του δημιουργού ή συγγενούς δικαιώματος ή ακόμα δικαιώματος επί υποδείγματος ή σχεδίου, το οποίο αναγνωρίζεται δυνάμει του δικαίου της Ένωσης ή του εσωτερικού δικαίου κράτους μέλους εντός του οποίου υποβάλλεται αίτηση παρεμβάσεως των τελωνειακών αρχών. Επομένως, οι προαναφερθέντες κανονισμοί αφορούν αποκλειστικά προσβολές δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας τα οποία χορηγεί το δίκαιο της Ένωσης ή το εθνικό δίκαιο των κρατών μελών.
- 51 Στις υποθέσεις των κύριων δικών, δεν αμφισβητείται ούτε ότι οι ηλεκτρικές μηχανές που δεσμεύθηκαν στο λιμάνι της Αμβέρσας θα μπορούσαν, ενδεχομένως, να χαρακτηριστούν «πειρατικά εμπορεύματα» κατά την έννοια του κανονισμού 3295/94 σε περίπτωση διαθέσεώς τους προς πώληση στο Βέλγιο ή σε άλλο κράτος μέλος στο έδαφος του οποίου αναγνωρίζεται υπέρ της Philips δικαίωμα δημιουργού που της παρέχει προστασία για τα υποδείγματα που επικαλείται, αλλά ούτε και ότι τα κινητά τηλέφωνα που ελέγχθηκαν στο αεροδρόμιο Heathrow του Λονδίνου θα μπορούσαν ενδεχομένως, σε περίπτωση διαθέσεώς τους προς πώληση εντός της Ένωσης, να προσβάλουν το κοινοτικό σήμα που προβάλλει η Nokia, συνιστώντας, ως εκ τούτου, «εμπορεύματα παραποίησης/απομίμησης» κατά την έννοια του κανονισμού 1383/2003. Αντιθέτως, οι διάδικοι της κύριας δίκης καθώς και τα κράτη μέλη που κατέθεσαν παρατηρήσεις ενώπιον του Δικαστηρίου και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαφωνούν ως προς το ζήτημα αν τα εν λόγω εμπορεύματα δύνανται να θίγουν τα προαναφερθέντα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας λόγω του γεγονότος και μόνον ότι αποτέλεσαν αντικείμενο, εντός του τελωνειακού εδάφους της Ένωσης, διασάφησης με σκοπό τη θέση τους υπό ένα εκ των καθεστώτων αναστολής που απαριθμούνται στο άρθρο 84 του τελωνειακού κώδικα, ήτοι, στην υπόθεση C-446/09, υπό καθεστώς τελωνειακής αποταμίευσης και, στην υπόθεση C-495/09, υπό καθεστώς εξωτερικής διαμετακόμισης.
- 52 Επικαλούμενες, μεταξύ άλλων, τον κίνδυνο της παράνομης εκτροπής προς τους καταναλωτές της Ένωσης προϊόντων που τέθηκαν, κατόπιν διασαφήσεως, υπό καθεστώς αναστολής, καθώς και τον κίνδυνο για τη δημόσια υγεία και ασφάλεια που εγκυμονούν συχνά τα προϊόντα απομίμησης και αντιγραφής, η Philips, η Nokia, η Βελγική, η Γαλλική, η Πολωνική, η Πορτογαλική και η Φινλανδική Κυβέρνηση, καθώς και η International Trademark Association υποστηρίζουν ότι τα προϊόντα απομίμησης και αντιγραφής που εντοπίζονται εντός κρατους μέλους ενόσω τελούν υπό καθεστώς αποθήκευσης ή διαμετακόμισης πρέπει να δεσμεύονται και, κατά περίπτωση,

να αποσύρονται από την αγορά χωρίς να απαιτούνται ενδεικτικά ή αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με το ενδεχόμενο να διατεθούν τα εν λόγω προϊόντα προς πώληση εντός της Ένωσης. Δεδομένου ότι η συλλογή τέτοιων αποδεικτικών στοιχείων είναι, κατά γενικό κανόνα, δυσχερής, η υποχρεωτική προσκόμισή τους θα καθιστούσε τους κανονισμούς 3295/94 και 1383/2003 άνευ πρακτικής αποτελεσματικότητας.

- 53 Για την αποτελεσματική εφαρμογή των κανονισμών 3295/94 και 1383/2003, η Philips και η Βελγική Κυβέρνηση προτείνουν να γίνει δεκτή η ύπαρξη πλάσματος δικαίου, βάσει του οποίου τα εμπορεύματα που έχουν τεθεί υπό καθεστώς αποθήκευσης ή διαμετακόμισης και αποτελούν αντικείμενο αιτήσεως παρεμβάσεως των τελωνειακών αρχών κατά την έννοια των κανονισμών αυτών λογίζεται ότι έχουν κατασκευαστεί στο κράτος μέλος όπου υποβάλλεται η εν λόγω αίτηση, ακόμα και αν είναι αναμφίβολο ότι η κατασκευή τους έχει πραγματοποιηθεί σε τρίτο κράτος (πλάσμα ως προς την κατασκευή).
- 54 Η Far East Sourcing, η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου και η Τσεχική Κυβέρνηση καθώς και η Επιτροπή, μολονότι αναγνωρίζουν τα προβλήματα που ανακύπτουν από τη διεθνή διακίνηση προϊόντων απομίμησης ή αντιγραφής, εντούτοις, εκτιμούν ότι δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως «εμπορεύματα παραποίησης/απομίμησης» ή «πειρατικά εμπορεύματα» κατά την έννοια των κανονισμών αυτών προϊόντα για τα οποία δεν υπάρχει η παραμικρή ένδειξη ότι πρόκειται να διατεθούν προς πώληση εντός της Ένωσης. Αντίθετη ερμηνεία θα συνεπαγόταν ανεπίτρεπτη διεύρυνση της εδαφικής έκτασης των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας τα οποία χορηγεί το δίκαιο της Ένωσης, η οποία θα οδηγούσε, σε πλήθος περιπτώσεων, σε παρακώλυση νομίμων πράξεων του διεθνούς εμπορίου με αντικείμενο προϊόντα που διαμετακομίζονται μέσω της Ένωσης.

Επί της προσωρινής δεσμεύσεως προϊόντων που έχουν τεθεί υπό τελωνειακό καθεστώς αναστολής

- 55 Τα καθεστώτα διαμετακόμισης και τελωνειακής αποταμίευσης χαρακτηρίζονται, αντιστοίχως, όπως προκύπτει από τα άρθρα 91, 92 και 98 του τελωνειακού κώδικα,

από την κυκλοφορία εμπορευμάτων μεταξύ των διαφόρων γραφείων των τελωνειακών αρχών και από την τοποθέτηση εμπορευμάτων σε αποθηκευτικούς χώρους υπό τελωνειακή εποπτεία. Είναι προφανές ότι οι εν λόγω πράξεις, ως τέτοιες, δεν μπορούν να συνιστούν διάθεση προϊόντων προς πώληση εντός της Ένωσης (βλ., ως προς τις πράξεις ενδοκοινοτικής διαμετακόμισης, αποφάσεις της 23ης Οκτωβρίου 2003, C-115/02, Rioglass και Transremar, Συλλογή 2003, σ. I-12705, σκέψη 27, καθώς και Montex Holdings, προπαρατεθείσα, σκέψη 19).

- 56 Το Δικαστήριο έχει επανειλημμένως τονίσει ότι από την περίπτωση αυτή συνάγεται ότι τα εμπορεύματα που τίθενται υπό τελωνειακό καθεστώς αναστολής δεν μπορούν, εκ μόνου του γεγονότος αυτού, να προσβάλλουν δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας προστατευόμενα στην Ένωση (βλ. μεταξύ άλλων, όσον αφορά δικαιώματα σχετικά με σχέδια και υποδείγματα, απόφαση της 26ης Σεπτεμβρίου 2000, C-23/99, Επιτροπή κατά Γαλλίας, Συλλογή 2000, σ. I-7653, σκέψεις 42 και 43, καθώς και, όσον αφορά δικαιώματα που παρέχουν τα σήματα, αποφάσεις Rioglass και Transremar, προπαρατεθείσα, σκέψη 27· της 18ης Οκτωβρίου 2005, C-405/03, Class International, Συλλογή 2005, σ. I-8735, σκέψη 47, καθώς και Montex Holdings, προπαρατεθείσα, σκέψη 21).
- 57 Αντιθέτως, ενδέχεται να υφίσταται προσβολή των δικαιωμάτων αυτών οσάκις εμπορεύματα προερχόμενα από τρίτο κράτος, ενόσω τελούν υπό καθεστώς αναστολής εντός του τελωνειακού εδάφους της Ένωσης, ή ακόμη και πριν καν εισέλθουν στο έδαφος αυτό, αποτελούν αντικείμενο εμπορικής πράξεως απευθυνόμενης προς τους καταναλωτές της Ένωσης, όπως είναι η πώληση, η προσφορά προς πώληση ή η διαφήμιση (βλ. αποφάσεις Class International, προπαρατεθείσα, σκέψη 61, καθώς και της 12ης Ιουλίου 2011, C-324/09, L'Oréal κ.λπ., Συλλογή 2011, σ. I-6011, σκέψη 67).
- 58 Λαμβανομένου υπόψη του κινδύνου που έχει διαπιστώσει το Δικαστήριο (απόφαση της 6ης Απριλίου 2000, C-383/98, Polo/Lauren, Συλλογή 2000, σ. I-2519, σκέψη 34), και ο οποίος έγκειται στην παράνομη εκτροπή προς τους καταναλωτές της Ένωσης εμπορευμάτων αποθηκευμένων στο τελωνειακό της έδαφος ή διαμετακομιζόμενων μέσω του εδάφους αυτού, επισημαίνεται ότι, πλην της περιπτώσεως εμπορικής πράξεως σαφώς απευθυνόμενης στους καταναλωτές της Ένωσης, οι τελωνειακές αρχές μπορούν και σε άλλες περιπτώσεις να προβαίνουν σε προσωρινή δέσμευση εμπορευμάτων που συνιστούν προϊόντα απομίμησης ή αντιγραφής και τα οποία έχουν τεθεί, κατόπιν διασαφήσεως, υπό καθεστώς αναστολής.

- 59 Όπως υπογράμμισαν η Γαλλική, η Ιταλική και η Πολωνική Κυβέρνηση, η θέση εμπορευμάτων προερχόμενων από τρίτα κράτη υπό καθεστώς αναστολής ζητείται συνήθως υπό περιστάσεις κατά τις οποίες ο προορισμός των εν λόγω εμπορευμάτων είναι άγνωστος, ή έχει μεν δηλωθεί, αλλά τα σχετικά στοιχεία είναι αναξιόπιστα. Επιπλέον, λαμβανομένου υπόψη του συγκεκαλυμμένου χαρακτήρα των δραστηριοτήτων των εμπόρων προϊόντων απομίμησης ή αντιγραφής, η δέσμευση των εμπορευμάτων που οι τελωνειακές αρχές χαρακτηρίζουν ως προϊόντα απομίμησης ή αντιγραφής δεν μπορεί, χωρίς αυτό να αποδυναμώνει την πρακτική αποτελεσματικότητα των κανονισμών 3295/94 και 1383/2003, να εξαρτάται από την απόδειξη ότι τα επίμαχα προϊόντα έχουν ήδη αποτελέσει αντικείμενο πώλησης προς τους καταναλωτές της Ένωσης ή προσφοράς ή διαφήμισης απευθυνόμενης στους καταναλωτές αυτούς.
- 60 Αντιθέτως, η τελωνειακή αρχή, εφόσον διαπιστώσει ότι η υπόθεση αφορά την αποθήκευση ή διαμετακόμιση εμπορευμάτων απομίμησης ή αντιγραφής ενός προϊόντος το οποίο προστατεύεται, εντός της Ένωσης, από δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας, δικαιούται να παρέμβει οσάκις διαθέτει ενδεικτικά στοιχεία βάσει των οποίων ένας ή περισσότεροι εκ των φορέων που εμπλέκονται στην κατασκευή, στην αποστολή ή στη διανομή των εν λόγω εμπορευμάτων, μολονότι δεν έχει ακόμη αρχίσει να τα εκτρέπει προς τους καταναλωτές της Ένωσης, εντούτοις προετοιμάζεται να το πράξει άμεσα ή αποκρύπτει τους εμπορικούς του σκοπούς.
- 61 Όσον αφορά τα ενδεικτικά στοιχεία που πρέπει να διαθέτει η τελωνειακή αρχή προκειμένου να αναστείλει τη χορήγηση άδειας παραλαβής εμπορευμάτων κατά την έννοια των άρθρων 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 3295/94 και 9, παράγραφος 1, του κανονισμού 1383/2003, αρκεί, όπως επισήμανε και ο γενικός εισαγγελέας με τα σημεία 96 και 97 καθώς και 110 και 111 των προτάσεών του, να υπάρχουν στοιχεία ικανά να γεννήσουν υπόνοιες. Μπορούν, μεταξύ άλλων, να αποτελούν τέτοια στοιχεία το γεγονός ότι δεν δηλώνεται ο προορισμός των εμπορευμάτων, μολονότι η δήλωση αυτή απαιτείται για την εφαρμογή του ζητούμενου καθεστώτος αναστολής, η έλλειψη ακριβών ή αξιόπιστων πληροφοριών σχετικών με την ταυτότητα ή τη διεύθυνση του κατασκευαστή ή του φορτωτή των εμπορευμάτων, η απουσία συνεργασίας με τις τελωνειακές αρχές ή ακόμη η αποκάλυψη εγγράφων ή αλληλογραφίας σχετικής με τα επίμαχα προϊόντα η οποία να δικαιολογεί την υπόνοια ότι ενδέχεται να πραγματοποιηθεί εκτροπή των προϊόντων αυτών προς τους καταναλωτές της Ένωσης.

- 62 Όπως επισήμανε και ο γενικός εισαγγελέας με το σημείο 106 των προτάσεών του, η υπόνοια αυτή πρέπει να απορρέει, εν πάση περιπτώσει, από τα πραγματικά περιστατικά της εξεταζόμενης υποθέσεως. Συγκεκριμένα, αν η υπόνοια αυτή και η βάση αυτής δικαιολογούμενη παρέμβαση μπορούσαν να βασίζονται απλώς και μόνον στην άοριστη εκτίμηση ότι, υποθετικώς, δεν μπορεί να αποκλειστεί παράνομη εκτροπή προς τους καταναλωτές της Ένωσης, τότε όλα τα εμπορεύματα που βρίσκονται υπό εξωτερική διαμετακόμιση ή τελωνειακή αποταμίευση θα μπορούσαν να δεσμευθούν, χωρίς την παραμικρή ένδειξη ότι συντελέστηκε συγκεκριμένη παρατυπία. Μια τέτοια κατάσταση εγκυμονεί τον κίνδυνο αυθαίρετων και υπερβολικών παρεμβάσεων των τελωνειακών αρχών.
- 63 Συναφώς, επισημαίνεται ότι τα εμπορεύματα απομίμησης και αντιγραφής που προέρχονται από τρίτο κράτος και μεταφέρονται προς άλλο τρίτο κράτος μπορεί να είναι σύμφωνα με τους κανόνες του δικαίου πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν σε καθένα από τα εν λόγω δύο τρίτα κράτη. Υπό το πρίσμα του πρωταρχικού σκοπού της κοινής εμπορικής πολιτικής, ο οποίος απορρέει από τα άρθρα 131 ΕΚ καθώς και 206 ΣΛΕΕ και συνίσταται στην ανάπτυξη του παγκόσμιου εμπορίου μέσω της προοδευτικής κατάργησης των περιορισμών στις διεθνείς συναλλαγές, είναι κεφαλαιώδους σημασίας τα εμπορεύματα αυτά να μπορούν να διαμετακομίζονται, μέσω της Ένωσης, από ένα τρίτο κράτος σε άλλο τρίτο κράτος χωρίς η συναλλαγή αυτή να παρακωλύεται, ακόμα και μέσω προσωρινής δέσμευσης, από τις τελωνειακές αρχές των κρατών μελών. Τέτοιο ακριβώς εμπόδιο δημιουργείται αν οι κανονισμοί 3295/94 και 1383/2003 ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι επιτρέπεται η δέσμευση εμπορευμάτων υπό διαμετακόμιση χωρίς να υπάρχει η παραμικρή ένδειξη από την οποία να μπορεί να υποτεθεί ότι τα επίμαχα προϊόντα ενδέχεται να εκτραπούν παρανόμως προς τους καταναλωτές της Ένωσης.
- 64 Άλλωστε, η εκτίμηση αυτή επιβεβαιώνεται και από τη δεύτερη αιτιολογική σκέψη των εν λόγω κανονισμών, η οποία προβλέπει ότι ο σκοπός του νομοθέτη της Ένωσης περιορίζεται να αποτρέπει τη «διάθεση στην αγορά» εμπορευμάτων που προσβάλλουν τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και να λαμβάνει προς τούτο αποτελεσματικά μέτρα «χωρίς ωστόσο να παρακωλύεται η ελευθερία του νόμιμου εμπορίου».
- 65 Τέλος, όσον αφορά εμπορεύματα για τα οποία δεν υπάρχει καμία ένδειξη κατά την έννοια της σκέψης 61 της παρούσας αποφάσεως, αλλά ως προς τα οποία υφίστανται υπόνοιες ότι προσβάλλουν δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας στο τρίτο κράτος που

φέρεται ότι αποτελεί τον τελικό προορισμό, επισημαίνεται ότι οι τελωνειακές αρχές των κρατών μελών στο έδαφος των οποίων τα επίμαχα προϊόντα τελούν υπό εξωτερική διαμετακόμιση δικαιούνται να συνεργάζονται, δυνάμει της συμφωνίας TRIPS, με τις τελωνειακές αρχές του εν λόγω τρίτου κράτους προκειμένου να αποσύρουν, κατά περίπτωση, τα οικεία εμπορεύματα από το διεθνές εμπόριο.

- ⁶⁶ Υπό το πρίσμα αυτών ακριβώς των διευκρινίσεων θα πρέπει το Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division), κατά την εκτίμηση του ζητήματος αν η άρνηση των Commissioners να δεχτεί το αίτημα της Nokia συνάδει με το άρθρο 9, παράγραφος 1, του κανονισμού 1383/2003, να εξετάσει αν η εν λόγω τελωνειακή αρχή του Ηνωμένου Βασιλείου διέθετε ενδείξεις ικανές να γεννήσουν υπόνοιες κατά την έννοια της διάταξης αυτής και να οδηγήσουν, κατά συνέπεια, στην υποχρεωτική αναστολή χορήγησης της άδειας παραλαβής των εμπορευμάτων ή στη δέσμευσή τους προκειμένου αυτά να ακινητοποιηθούν εν αναμονή της αποφάσεως που επρόκειτο να εκδώσει η αρμόδια να αποφανθεί επί της ουσίας αρχή. Τα περιλαμβανόμενα στην απόφαση του αιτούντος δικαστηρίου πραγματικά στοιχεία που επικαλέστηκε η Nokia, τα οποία αφορούν, μεταξύ άλλων, την αδυναμία ταυτοποίησης του φορτωτή των επίμαχων εμπορευμάτων, είναι συναφώς λυσιτελή, εφόσον βέβαια διαπιστωθεί η ακρίβειά τους.

Επί της αποφάσεως επί της ουσίας η έκδοση της οποίας έπεται της προσωρινής δεσμεύσεως εμπορευμάτων που έχουν τεθεί υπό τελωνειακό καθεστώς αναστολής

- ⁶⁷ Κατ' αντιδιαστολή προς το Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division), το οποίο επλήφθηκε διαφοράς μεταξύ της Nokia και των Commissioners σχετικά με την άρνηση των τελευταίων να δεσμεύσουν ορισμένα εμπορεύματα, το rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen θα πρέπει, στο πλαίσιο της διαδικασίας που κινήθηκε με πρωτοβουλία της Philips, να καθορίσει, σύμφωνα με το άρθρο 6, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού 3295/94, νυν άρθρου 10, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 1383/2003, αν συγκεκριμένα εμπορεύματα που έχουν ήδη δεσμευθεί από τις τελωνειακές αρχές δυνάμει του άρθρου 6, παράγραφος 1, όντως προσβάλλουν τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας των οποίων γίνεται επίκληση.

- 68 Αντιθέτως προς την απόφαση που έλαβε η τελωνειακή αρχή να δεσμεύσει προσωρινώς τα εμπορεύματα εφαρμόζοντας το μέτρο της δεσμεύσεως των άρθρων 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 3295/94 και 9, παράγραφος 1, του κανονισμού 1383/2003 6, η απόφαση επί της ουσίας κατά την έννοια των άρθρων 6, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού 3295/94 και 10, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 1383/2003 δεν μπορεί να στηρίζεται σε υπόνοιες, αλλά πρέπει να εξετάζει κατά πόσον η προσβολή του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας του οποίου γίνεται επίκληση τεκμηριώνεται από αποδεικτικά στοιχεία.
- 69 Συναφώς, επισημαίνεται ότι, στην περίπτωση κατά την οποία η δικαστική ή άλλη αρχή, που έχει αρμοδιότητα να αποφανθεί επί της ουσίας, διαπιστώνει προσβολή του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας του οποίου γίνεται επίκληση, η καταστροφή ή η εγκατάλειψη των επίμαχων εμπορευμάτων αποτελούν τη μόνη τελωνειακή μεταχείριση που μπορεί να τους επιφυλαχθεί. Τούτο απορρέει από τα άρθρα 2 του κανονισμού 3295/94 και 16 του κανονισμού 1383/2003, σε συνδυασμό με το άρθρο 4 του τελωνειακού κώδικα, ενώ, επιπλέον, τα άρθρα 11 και 18, αντιστοίχως, των ανωτέρω κανονισμών διευκρινίζουν ότι πρέπει να προβλέπονται κυρώσεις με αποτελεσματικό και αποτρεπτικό χαρακτήρα για τις παραβάσεις των εν λόγω κανονισμών. Είναι πρόδηλο ότι δεν μπορεί να επιβάλλεται στους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς στέρηση της κατοχής των εμπορευμάτων τους ή άλλη ανάλογη κύρωση αποκλειστικά και μόνο βάσει ενός κινδύνου εξαπάτησης ή ενός πλάσματος δικαίου όπως εκείνο που προτείνει η Philips και τη Βελγική Κυβέρνηση.
- 70 Κατά συνέπεια, όπως ορθώς υποστηρίζουν η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου και η Τσεχική Κυβέρνηση καθώς και η Επιτροπή, η αρχή που είναι αρμόδια να αποφανθεί επί της ουσίας δεν μπορεί να χαρακτηρίζει ως «εμπορεύματα παραποίησης/απομίμησης» και «πειρατικά εμπορεύματα» ή, γενικότερα, ως «εμπορεύματα που προσβάλλουν δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας» προϊόντα ως προς τα οποία μια τελωνειακή αρχή έχει υπόνοιες ότι θίγουν δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας προστατευόμενο στην Ένωση για τα οποία όμως δεν έχει αποδειχθεί, κατόπιν εξετάσεως επί της ουσίας, ότι προορίζονται να διατεθούν προς πώληση εντός της Ένωσης.
- 71 Όσον αφορά τα αποδεικτικά στοιχεία που πρέπει να διαθέτει η αρχή που είναι αρμόδια να αποφανθεί επί της ουσίας προκειμένου να διαπιστώσει ότι τα εμπορεύματα απομίμησης ή αντιγραφής που έχουν εισέλθει στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης

χωρίς να έχουν τεθεί σε ελεύθερη κυκλοφορία ενδέχεται να θίγουν δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας προστατευόμενο στην Ένωση, επισημαίνεται ότι μπορούν, μεταξύ άλλων, να συνιστούν τέτοια στοιχεία η πώληση των εμπορευμάτων σε πελάτη εντός της Ένωσης, η προσφορά προς πώληση ή μια διαφήμιση απευθυνόμενη σε καταναλωτές της Ένωσης ή ακόμη η ύπαρξη εγγράφων ή αλληλογραφίας σχετικής με τα επίμαχα προϊόντα από την οποία να αποδεικνύεται ότι υπάρχει πρόθεση να πραγματοποιηθεί εκτροπή των προϊόντων αυτών προς τους καταναλωτές της Ένωσης.

72 Η ερμηνεία που προτείνεται με την προηγούμενη σκέψη όσον αφορά το βάρος αποδείξεως ενώπιον της αρχής που είναι αρμόδια να αποφανθεί επί της ουσίας δεν αποδυναμώνεται από τις παρατηρήσεις που κατέθεσαν στο Δικαστήριο ορισμένοι από τους διαδίκους στην εθνική διαδικασία καθώς και ορισμένες κυβερνήσεις, σύμφωνα με τις οποίες κάθε σχετική με το βάρος αυτό παράλειψη, καταστροφής των εμπορευμάτων απομίμησης ή αντιγραφής που εντοπίστηκαν στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης, υπονομεύει την πρακτική αποτελεσματικότητα των κανονισμών 3295/94 και 1383/2003 ενώ παραβλέπει, εκτός των άλλων, το γεγονός ότι, σε πολλούς εμπορικούς κλάδους, περιλαμβανομένων εκείνων που αφορούν τις ηλεκτρικές συσκευές, τα εμπορεύματα απομίμησης ή αντιγραφής εγκυμονούν κινδύνους για την υγεία και την ασφάλεια των καταναλωτών.

73 Όσον αφορά, αφενός, την πρακτική αποτελεσματικότητα των εν λόγω κανονισμών, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η αποτελεσματικότητα της καταστολής του παράνομου εμπορίου δεν μειώνεται από το γεγονός ότι η τελωνειακή αρχή που δέσμευσε τα εμπορεύματα υποχρεούται να παύει την παρέμβαση αυτή οσάκις η αρχή που είναι αρμόδια να αποφανθεί επί της ουσίας διαπιστώνει ότι δεν έχει αποδειχθεί επαρκώς κατά νόμον ότι τα επίμαχα προϊόντα προορίζονται να διατεθούν προς πώληση εντός της Ένωσης.

74 Επισημαίνεται, συναφώς, ότι η άρση της δεσμεύσεως εμπορευμάτων που πραγματοποιείται δυνάμει των κανονισμών 3295/94 και 1383/2003 ουδόλως συνεπάγεται ότι τα εν λόγω εμπορεύματα παύουν από τη στιγμή εκείνη να υπόκεινται σε τελωνειακή επιτήρηση. Συγκεκριμένα, όπως προκύπτει από το άρθρο 37 του τελωνειακού κώδικα και από τις διατάξεις εφαρμογής του κώδικα αυτού, κάθε στάδιο ενός καθεστώτος αναστολής, όπως είναι εκείνο της εξωτερικής διαμετακόμισης, πρέπει να παρακολουθείται και να καταγράφεται λεπτομερώς από τις τελωνειακές αρχές των κρατών

μελών ενώ οποιαδήποτε σημαντική παρέκκλιση από τα στοιχεία που αναγράφονται στην τελωνειακή διασάφηση μπορεί να οδηγήσει σε παρέμβαση εκ μέρους των εν λόγω αρχών σε σχέση με τα επίμαχα εμπορεύματα.

- 75 Η καταστολή του παράνομου εμπορίου δεν παρεμποδίζεται ούτε και από την περίπτωση, που έχει ήδη διαπιστώσει το Δικαστήριο, ότι ο κάτοχος δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας αδυνατεί να προσφύγει στην αρχή που είναι αρμόδια να αποφανθεί επί της ουσίας οσάκις οι οικονομικοί φορείς που ευθύνονται για την παρουσία των επίμαχων εμπορευμάτων στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης έχουν φροντίσει να αποκρύψουν την ταυτότητά τους (απόφαση της 14ης Οκτωβρίου 1999, C-223/98, Adidas, Συλλογή 1999, σ. I-7081, σκέψη 27). Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι το τελωνειακό δίκαιο της Ένωσης καθιερώνει την αρχή ότι κάθε εμπόρευμα που προορίζεται να υπαχθεί σε τελωνειακό καθεστώς πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο διασαφήσεως (απόφαση της 15ης Σεπτεμβρίου 2011, C-138/10, DP grup, Συλλογή 2011, σ. I-8369, σκέψη 33). Όπως προκύπτει από το άρθρο 59 του τελωνειακού κώδικα και από τις διατάξεις εφαρμογής του κώδικα αυτού, η διασάφηση που δεν μπορεί να αποδοθεί σε συγκεκριμένο πρόσωπο για τον λόγο ότι σε αυτήν δεν αναγράφεται το όνομα ή η διεύθυνση εκείνου που την υποβάλλει συνεπάγεται αδυναμία χρηρηγήσεως έγκυρης άδειας παραλαβής των εμπορευμάτων για τους σκοπούς του τελωνειακού καθεστώτος. Επιπλέον, αν εξακολουθούν να μην παρέχονται αξιόπιστες πληροφορίες σχετικές με την ταυτότητα ή τη διεύθυνση των υπεύθυνων οικονομικών φορέων, τα επίμαχα εμπορεύματα μπορούν να κατασχεθούν, όπως ορίζει το άρθρο 75 του τελωνειακού κώδικα.
- 76 Όσον αφορά, αφετέρου, τον κίνδυνο για την υγεία και την ασφάλεια των καταναλωτών που μπορεί ορισμένες φορές να εγκυμονούν τα προϊόντα απομίμησης ή αντιγραφής, από τη δικογραφία καθώς και από τη δεύτερη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 1383/2003 προκύπτει ότι οι κίνδυνοι αυτοί έχουν επισημανθεί διεξοδικά και ότι το ενδεχόμενό τους αναγνωρίζεται από τον νομοθέτη της Ένωσης. Επιπλέον, όπως επισήμαναν, μεταξύ άλλων, η Nokia και η Πορτογαλική Κυβέρνηση, ορισμένοι λόγοι προλήψεως ενδέχεται να συνηγορούν υπέρ της άμεσης κατάσχεσης των εμπορευμάτων που θεωρούνται ότι εγκυμονούν τέτοιο κίνδυνο, και τούτο ανεξαρτήτως του τελωνειακού καθεστώτος υπό το οποίο τελούν. Συγκεκριμένα, δεν ασκεί εν προκειμένω καμία επιρροή το ζήτημα αν οι οικονομικοί φορείς που ευθύνονται για την κατασκευή και τη διανομή των εμπορευμάτων αυτών προορίζουν τα προϊόντα αυτά για τους καταναλωτές της Ένωσης ή για τους καταναλωτές τρίτων κρατών.

77 Εντούτοις, διαπιστώνεται ότι οι κανονισμοί 3295/94 και 1383/2003, των οποίων την ερμηνεία ζητούν τα αιτούντα δικαστήρια, αφορούν αποκλειστικά και μόνον την καταστολή του φαινομένου της εισόδου στην Ένωση εμπορευμάτων που προσβάλλουν δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας. Προκειμένου να εξασφαλισθεί η ορθή διαχείριση του κινδύνου για την υγεία και την ασφάλεια των καταναλωτών, διευκρινίζεται ότι οι εξουσίες και οι υποχρεώσεις των τελωνειακών αρχών των κρατών μελών σε σχέση με τα εμπορεύματα που εγκυμονούν τέτοιο κίνδυνο πρέπει να εκτιμώνται βάσει άλλων διατάξεων του δικαίου της Ένωσης, όπως είναι τα άρθρα 56, 58 και 75 του τελωνειακού κώδικα.

78 Κατόπιν του συνόλου των προεκτεθέντων, η απάντηση που πρέπει να δοθεί στα υποβληθέντα ερωτήματα είναι ότι οι κανονισμοί 3295/94 και 1383/2003 έχουν την έννοια ότι:

— εμπορεύματα προελεύσεως τρίτου κράτους τα οποία συνιστούν είτε απομίμηση προϊόντος προστατευόμενου εντός της Ένωσης από δικαίωμα επί σήματος είτε αντίγραφο προϊόντος προστατευόμενου εντός της Ένωσης από δικαίωμα του δημιουργού, συγγενές δικαίωμα, υπόδειγμα ή σχέδιο δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως «εμπορεύματα παραποίησης/απομίμησης» ή «πειρατικά εμπορεύματα» κατά την έννοια των κανονισμών αυτών αποκλειστικά λόγω του ότι εισήλθαν στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης υπό καθεστώς αναστολής·

— αντιθέτως, τα εμπορεύματα αυτά μπορούν να προσβάλλουν το εν λόγω δικαίωμα και, ως εκ τούτου, να χαρακτηριστούν ως «εμπορεύματα παραποίησης/απομίμησης» ή «πειρατικά εμπορεύματα» οσάκις αποδεικνύεται ότι προορίζονται να διατεθούν στην αγορά εντός της Ένωσης, πράγμα το οποίο συμβαίνει, μεταξύ άλλων, όταν εξακριβώνεται ότι τα επίμαχα εμπορεύματα αποτέλεσαν αντικείμενο πώλησης σε πελάτη εντός της Ένωσης ή προσφοράς προς πώληση ή διαφήμισης απευθυνόμενης σε καταναλωτές της Ένωσης ή ακόμη όταν από έγγραφα ή αλληλογραφία σχετική με τα επίμαχα προϊόντα προκύπτει ότι υπάρχει πρόθεση να πραγματοποιηθεί εκτροπή των προϊόντων αυτών προς τους καταναλωτές της Ένωσης·

- προκειμένου να καταστεί δυνατό στην αρχή που είναι αρμόδια να αποφανθεί επί της ουσίας να εξετάσει λυσιτελώς κατά πόσον υπάρχουν τέτοια αποδεικτικά στοιχεία καθώς και άλλα στοιχεία που συνιστούν προσβολή του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας του οποίου γίνεται επίκληση, η τελωνειακή αρχή που επιλαμβάνεται αιτήσεως παρεμβάσεως θα πρέπει, ευθύς μόλις τεθούν στη διάθεσή της ενδεικτικά στοιχεία τα οποία να δημιουργούν υπόνοιες τέτοιας προσβολής, να αναστείλει τη χορήγηση άδειας παραλαβής των υπόπτων εμπορευμάτων ή να προβεί στη δέσμευσή τους, και ότι

- μεταξύ των ενδεικτικών αυτών στοιχείων μπορούν να περιλαμβάνονται, ειδικότερα, το γεγονός ότι δεν δηλώνεται ο προορισμός των εμπορευμάτων μολονότι η δήλωση αυτή απαιτείται για την εφαρμογή του ζητούμενου καθεστώτος αναστολής, η έλλειψη ακριβών ή αξιόπιστων πληροφοριών σχετικών με την ταυτότητα ή τη διεύθυνση του κατασκευαστή ή του φορτωτή των εμπορευμάτων, η απουσία συνεργασίας με τις τελωνειακές αρχές ή ακόμη η αποκάλυψη εγγράφων ή αλληλογραφίας σχετικής με τα επίμαχα προϊόντα από την οποία να υπονοείται ότι ενδέχεται να πραγματοποιηθεί εκτροπή των προϊόντων αυτών προς τους καταλωτές της Ένωσης.

Επί των δικαστικών εξόδων

- ⁷⁹ Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πρώτο τμήμα) αποφαινεται:

Ο κανονισμός (ΕΚ) 3295/94 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1994, περί του καθορισμού μέτρων για την εισαγωγή στην Κοινότητα καθώς και την εξαγωγή και επανεξαγωγή από την Κοινότητα εμπορευμάτων που παραβιάζουν ορισμένα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, όπως τροποποιήθηκε από τον

κανονισμό (ΕΚ) 241/1999 του Συμβουλίου, της 25ης Ιανουαρίου 1999, και ο κανονισμός (ΕΚ) 1383/2003 του Συμβουλίου, της 22ας Ιουλίου 2003, για την παρέμβαση των τελωνειακών αρχών έναντι εμπορευμάτων που είναι ύποπτα ότι παραβιάζουν ορισμένα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και για τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται έναντι των εμπορευμάτων που διαπιστώνεται ότι παραβιάζουν παρόμοια δικαιώματα, έχουν την έννοια ότι:

- εμπορεύματα προελεύσεως τρίτου κράτους τα οποία συνιστούν είτε απομίμηση προϊόντος προστατευόμενου εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης από δικαίωμα επί σήματος είτε αντίγραφο προϊόντος προστατευόμενου εντός της Ένωσης από δικαίωμα του δημιουργού, συγγενές δικαίωμα, υπόδειγμα ή σχέδιο δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως «εμπορεύματα παραποίησης/απομίμησης» ή «πειρατικά εμπορεύματα» κατά την έννοια των κανονισμών αυτών αποκλειστικά λόγω του ότι εισήλθαν στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης υπό καθεστώς αναστολής·

- αντιθέτως, τα εμπορεύματα αυτά μπορούν να προσβάλλουν το εν λόγω δικαίωμα και, ως εκ τούτου, να χαρακτηριστούν ως «εμπορεύματα παραποίησης/απομίμησης» ή «πειρατικά εμπορεύματα» οσάκις αποδεικνύεται ότι προορίζονται να διατεθούν στην αγορά εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πράγμα το οποίο συμβαίνει, μεταξύ άλλων, όταν εξακριβώνεται ότι τα επίμαχα εμπορεύματα αποτέλεσαν αντικείμενο πώλησης σε πελάτη εντός της Ένωσης ή προσφοράς προς πώληση ή διαφήμισης απευθυνόμενης σε καταναλωτές της Ένωσης ή ακόμη όταν από έγγραφα ή αλληλογραφία σχετική με τα επίμαχα προϊόντα προκύπτει ότι υπάρχει πρόθεση να πραγματοποιηθεί εκτροπή των προϊόντων αυτών προς τους καταναλωτές της Ένωσης·

- προκειμένου να καταστεί δυνατό στην αρχή που είναι αρμόδια να αποφανθεί επί της ουσίας να εξετάσει λυσιτελώς κατά πόσον υπάρχουν τέτοια αποδεικτικά στοιχεία καθώς και άλλα στοιχεία που συνιστούν προσβολή του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας του οποίου γίνεται επίκληση, η τελωνειακή αρχή που επιλαμβάνεται αιτήσεως παρεμβάσεως θα πρέπει, ευθύς μόλις τεθούν στη διάθεσή της ενδεικτικά στοιχεία τα οποία να δημιουργούν

υπόνοιες τέτοιας προσβολής, να αναστείλει τη χορήγηση άδειας παραλαβής των υπόπτων εμπορευμάτων ή να προβεί στη δέσμευσή τους, και ότι

- μεταξύ των ενδεικτικών αυτών στοιχείων μπορούν να περιλαμβάνονται, ειδικότερα, το γεγονός ότι δεν δηλώνεται ο προορισμός των εμπορευμάτων μολονότι η δήλωση αυτή απαιτείται για την εφαρμογή του ζητούμενου καθεστώτος αναστολής, η έλλειψη ακριβών ή αξιόπιστων πληροφοριών σχετικών με την ταυτότητα ή τη διεύθυνση του κατασκευαστή ή του φορτωτή των εμπορευμάτων, η απουσία συνεργασίας με τις τελωνειακές αρχές ή ακόμη η αποκάλυψη εγγράφων ή αλληλογραφίας σχετικής με τα επίμαχα προϊόντα από την οποία να υπονοείται ότι ενδέχεται να πραγματοποιηθεί εκτροπή των προϊόντων αυτών προς τους καταναλωτές της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

(υπογραφές)